

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๘๑๙.๑/กคจ๑

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๑

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๑๒๘๖๖ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง แจ้งว่า สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ สภานิติบัญญัติแห่งชาติได้เสนอข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (คณะกรรมการฯ) มาเพื่อดำเนินการ และรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้กระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานหลักรับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปพิจารณาร่วมกับ ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสม ของข้อสังเกตดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า ได้จัดประชุมหารือกับ ธปท. และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.) เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ โดยสรุปผลการพิจารณาและผลการดำเนินการตามข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ดังนี้

๑. ข้อสังเกตที่ ๑ ในการดำเนินกิจการของ ธอท. นั้น ธนาคารจะต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และปฏิบัติตามกฎหมายและหลักการของศาสนาอิสลาม และหน่วยงานที่มีอำนาจในการกำกับดูแล อันได้แก่ กระทรวงการคลัง และ ธปท. ก็จะต้องกำกับดูแลการดำเนินการของธนาคารอย่างใกล้ชิด เพื่อมิให้ธนาคาร ประสบปัญหาทางการเงินดังเช่นที่ผ่านมา โดยกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งมอบหมายให้ ธปท. กำกับดูแลสถาบัน การเงินเฉพาะกิจ ทั้งในด้านกำกับความมั่นคงและกำกับนโยบายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความสอดคล้องกับพันธกิจ ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยกำกับดูแลในด้าน ๑) การออกเกณฑ์กำกับดูแล ๒) การตรวจสอบความเหมาะสม ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหาร ๓) ติดตามและตรวจสอบ และ ๔) การสั่งการให้แก้ไขปัญหา

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบให้ ธปท. กำกับดูแล ความมั่นคงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) โดยมีหน้าที่ครอบคลุมถึง (๑) การออกเกณฑ์กำกับดูแล (๒) การตรวจสอบความเหมาะสมของผู้บริหาร (๓) ติดตามและตรวจสอบ รวมถึง (๔) สั่งการให้มีการแก้ไขปัญหา

ส่วนการกำกับดูแลด้านนโยบายและผู้ถือหุ้นยังคงเป็นหน้าที่ของกระทรวงการคลังต่อไป ตามข้อเสนอของ คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีคำสั่งกระทรวงการคลัง ที่ ๔๓๓/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ มอบหมายให้ ธปท. กำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจทั้ง ๘ แห่ง ตามมาตรา ๑๒๐ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้ ธปท. ทำหน้าที่ ๔ บทบาทหลัก ตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น

ภายหลังได้รับมอบหมายบทบาทในการกำกับดูแล SFIs ธปท. ได้ออกหลักเกณฑ์กำกับดูแล SFIs ระยะที่ ๑ ที่ครอบคลุมความเสี่ยงสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วน ได้แก่ หลักเกณฑ์ด้านธรรมาภิบาล การดำรงเงินกองทุน การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง กระบวนการด้านสินเชื่อ การกำกับลูกหนี้รายใหญ่ การบัญชี และการเปิดเผยข้อมูล โดยหลักเกณฑ์ส่วนใหญ่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นมา และขณะนี้ ธปท. อยู่ระหว่างพิจารณาออกหลักเกณฑ์กำกับ SFIs ระยะที่ ๒ ซึ่งจะเกี่ยวกับช่องทางการให้บริการทางการเงิน โดยหลักเกณฑ์กำกับดูแล SFIs นั้น จะนำแนวทางมาจากหลักเกณฑ์การกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์ แต่ได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและซับซ้อนน้อยกว่า สอดคล้องตามลักษณะการดำเนินธุรกิจ และลักษณะเฉพาะของ SFIs สำหรับหลักเกณฑ์อื่นๆ ที่แม้จะยังไม่ได้ออกเป็นการเฉพาะสำหรับ SFIs แต่จะพิจารณานำหลักเกณฑ์ของธนาคารพาณิชย์มาใช้โดยเทียบเคียง ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ที่ออกไปแล้ว โดยเฉพาะด้านสินเชื่อ ซึ่งครอบคลุมการดูแลความเสี่ยงของกระบวนการสินเชื่อตั้งแต่แนวนโยบายการทำธุรกรรมด้านสินเชื่อ การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง การสอบทานสินเชื่อ ฯลฯ จะช่วยให้ ธปท. มีกระบวนการให้สินเชื่อที่รัดกุมยิ่งขึ้น และสามารถดูแลบริหารความเสี่ยงได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ธปท. ยังมีการตรวจสอบ SFIs ว่ามีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือไม่ ทั้งในรูปแบบ on-site และ off-site examination ซึ่งหากพบข้อสังเกต ก็จะมีหนังสือสั่งการหรือมีข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงถึง SFIs และสำเนาส่งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังด้วย โดยคณะกรรมการและฝ่ายจัดการของ SFIs ก็มีหน้าที่นำคำสั่งการของ ธปท. ไปปฏิบัติและปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานต่อไป

๒. ข้อสังเกตที่ ๒ ในส่วนของโครงสร้างคณะกรรมการ ธอท. ที่กำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านอิสลามนั้น ควรเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามด้วย

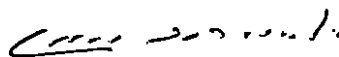
การพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการ ธอท. ปัจจุบันภาครัฐได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาและวิธีการแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ โดยให้มีการนำหลักการการกำหนดทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญของกรรมการรัฐวิสาหกิจ (Skill Matrix) มาใช้ในการพิจารณาสรรหาและแต่งตั้งกรรมการรัฐวิสาหกิจ และนำเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองกรรมการรัฐวิสาหกิจและ คนร. พิจารณา ทั้งนี้ ที่ผ่านมา ในหลายช่วงเวลามีกรรมการในคณะกรรมการ ธอท. ที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม และในอนาคตกระทรวงการคลัง จะนำข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ในประเด็นที่จะกำหนดให้ ธอท. มีกรรมการซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ด้านอิสลาม ที่ควรเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อประกอบการพิจารณาการแต่งตั้งคณะกรรมการ ธอท. ต่อไป อย่างไรก็ดี หากคณะกรรมการ ธอท. ยังไม่สามารถสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามได้ ธอท. ยังคงมีโครงสร้างคณะที่ปรึกษา ธอท. ที่มีอำนาจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลามด้วยแล้ว ตามพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๕

๓. ข้อสังเกตที่ ๓ เพื่อให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล และเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ ธอท. จะต้องประสบปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Financing: NPF) เพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเงินสำรองของธนาคารและขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานดังเช่นในปัจจุบัน ดังนั้น จึงสมควรเร่งรัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารงานและดำเนินกิจการของธนาคาร ทั้งนี้ ให้จัดทำเป็นแผนปฏิบัติงาน (Action Plan) และกำหนดเวลาให้ชัดเจน (Timeline)

การแก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๕ ในครั้งนี้ ไม่มีการออกกฎหมายลำดับรอง อย่างไรก็ดี ในการป้องกันไม่ให้ ธอท. ประสบปัญหานี้ NPF เพิ่มสูงขึ้น ในเชิงนโยบาย ได้มีการกำกับดูแล SFIs ซึ่งรวมถึง ธอท. จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีกระทรวงการคลังเป็นผู้กำกับดูแล ในเชิงการกำหนดนโยบายและในฐานะผู้ถือหุ้น และ ธพท. เป็นผู้กำกับดูแลด้านนโยบายการกำกับดูแลและตรวจสอบ นอกจากนี้ ในด้านการบริหารงาน ธอท. ได้มีทบทวนและปรับปรุงข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการด้านสินเชื่อและการกำกับดูแลหนี้รายใหญ่ ซึ่งเป็นไปโดยสอดคล้องกับหลักเกณฑ์กำกับดูแล SFIs ของ ธพท. ระยะที่ ๑ รวมทั้งได้ดำเนินการปรับปรุงกระบวนการด้านสินเชื่อให้มีการสอบทานและถ่วงดุลที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นภายใต้หลักการกำกับดูแลตามแนวปฏิบัติสากลของการแบ่งความรับผิดชอบ ๓ ระดับ (Three Lines of Defense) ซึ่งประกอบไปด้วยหน่วยงานธุรกิจ หน่วยงานกำกับดูแล และหน่วยงานตรวจสอบภายใน ซึ่งทั้ง ๓ หน่วยงานมีการทำหน้าที่สอบทานและถ่วงดุลกันผ่านกระบวนการทำงานที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับ อย่างชัดเจน อีกทั้งในการอนุมัติสินเชื่อของธนาคาร เป็นการอนุมัติโดยใช้รูปแบบคณะกรรมการและหรือ คณะกรรมการเพื่อพิจารณาอนุมัติสินเชื่อตามระดับวงเงินและความเสี่ยง ไม่มีอำนาจรายบุคคล โดยตามความเห็นจากการตรวจสอบล่าสุดของ ธพท. ได้มีความเห็นว่า ธนาคารได้มีการปรับปรุงกระบวนการสินเชื่อและการกำกับดูแล การปฏิบัติงานให้มีความเข้มงวดและรัดกุมขึ้น ทั้งนี้ ดังจะเห็นได้จากสินเชื่อด้วยคุณภาพที่เกิดจากการอนุมัติใหม่ อยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ ๑ นอกจากนี้ การฟื้นฟูกิจการของธนาคารได้มีความก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ โดยปัจจุบัน ณ เดือนเมษายน ๒๕๖๑ ธนาคารมีกำไรจากการดำเนินงาน จำนวน ๓๖๑ ล้านบาท และมีกำไรสุทธิ จำนวน ๗๒๔ ล้านบาท

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

กองพัฒนารัฐวิสาหกิจ ๓

โทร. ๐ ๒๒๙๘ ๕๘๘๐-๗ ต่อ ๓๑๑๓ โทรสาร ๐ ๒๒๙๘ ๕๘๘๐-๗ ต่อ ๒๓๐๔